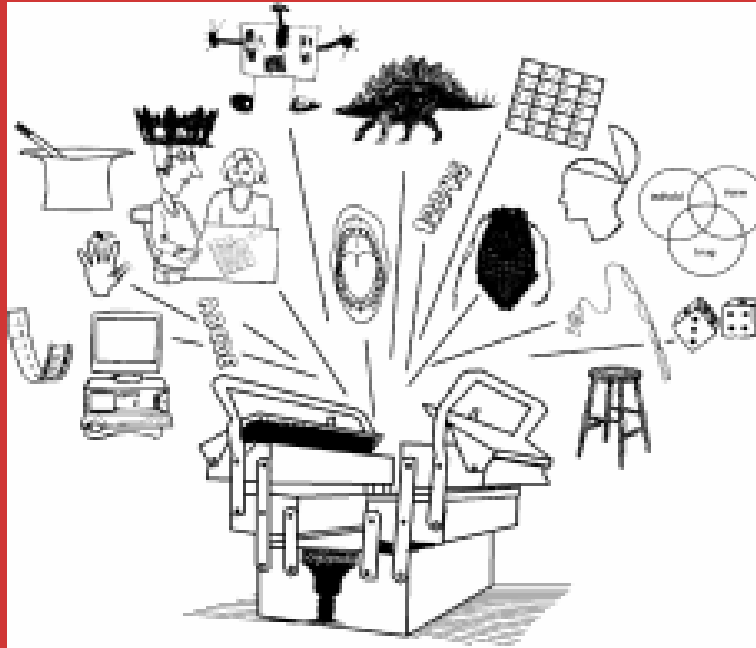

Pædagogik og Almen didaktik

TEMA 7:

Undervisningsdifferentiering og
undervisnings- og arbejdsformer

Marie Neergaard (mari@pha.dk)

Opsamling på "demokratisk dannelse i samtiden"

METODE: Fire-trins-interview

Spørgsmål:

- 1) Hvad tog du med fra temadagen om "demokratisk dannelse i samtiden"?
- 2) Var der noget, der overraskede dig?

TRIN-FOR-TRIN:

1. Elever sidder i grupper a fire og danner to par.
2. Instruer eleverne i de fire trin, og giv dem en tidsramme.
3. Trin 1: I hvert par interviewer elev A elev B.
4. Trin 2: Gruppens to A'ere deler det, de hørte, med teamet, som får lejlighed til at stille et par enkelte opklarende eller uddybende spørgsmål.
5. Trin 3: Tilbage i samme par byttes roller, så elev B interviewer elev A.
6. Trin 4: Gruppens to B'er deler det, de hørte med teamet, som får lejlighed til at stille et par enkelte opklarende eller uddybende spørgsmål.

UNDERVISNINGSDIFFERENTIERING

Og undervisnings- og arbejdsformer

20. februar 2025

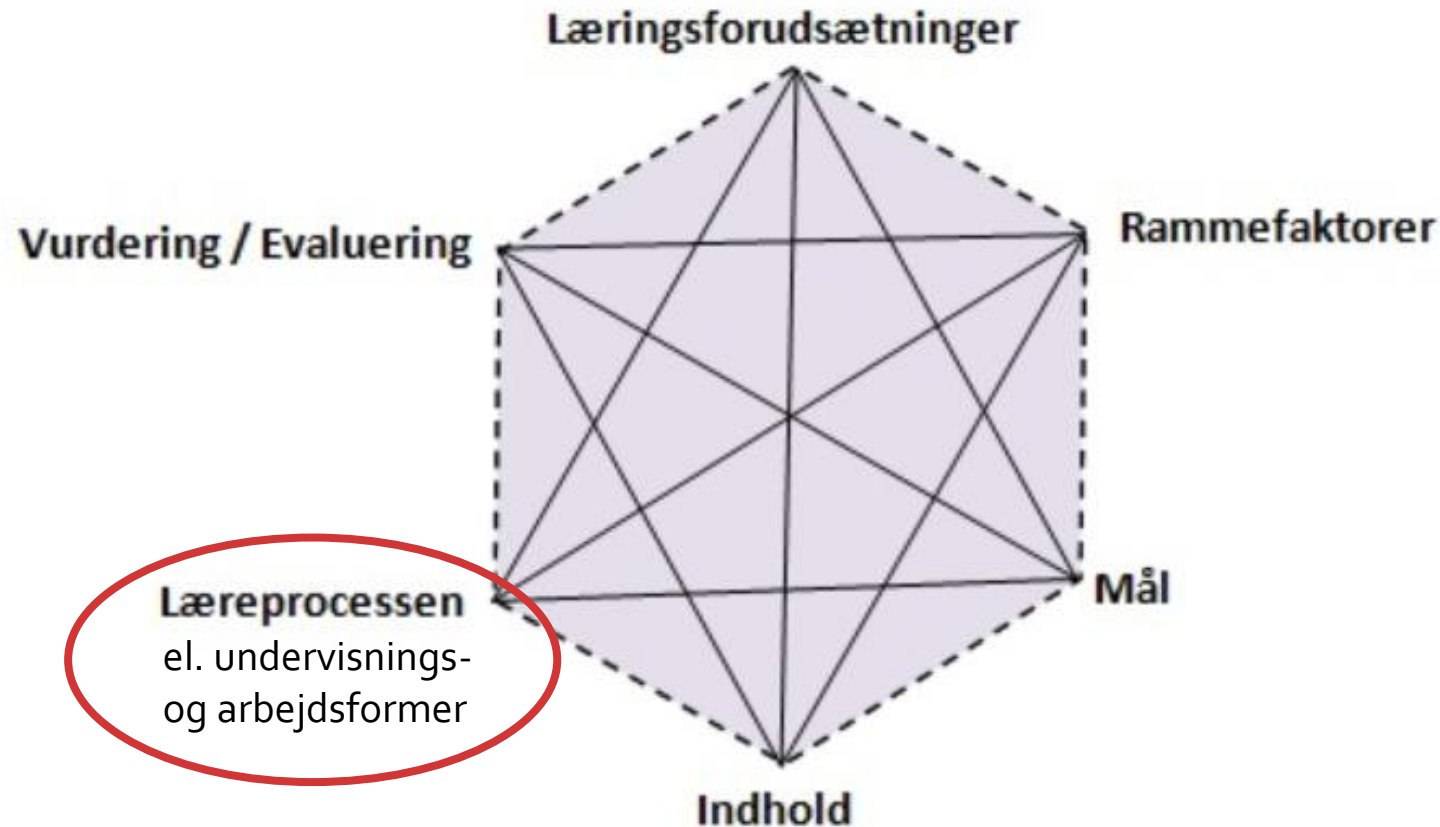

Den historiske og politiske kontekst for "undervisningsdifferentiering"

- Enhedsskole: En skole, der baserer sig på en forestilling om lighed for alle uafhængigt af social, økonomisk, religiøs, racemæssig eller etnisk baggrund.
 - Idéen om enhedsskolen fødes omkring år 1900, med bliver først en realitet i Danmark med folkeskolenloven i 1993, hvor niveauedeling afskaffes og undervisningsdifferentiering bliver et kernebegreb.
 - Fra organisatorisk differentiering til pædagogisk differentiering.
 - Folkeskolens §18 og §13 er relevante i fht til en lærers forpligtelser til at undervisningsdiffentiere.

Den didaktiske relationsmodel (Hiim & Hippe)

Hiim, H. & Hippe, E. (2007). Læring gennem oplevelse, forståelse og handling – en studiebog i didaktik. Gyldendals Lærebibliotek.

Dialogcirkler

"Hvad er undervisningsdifferentiering?"

- 1) Individuelt: Kig teksten og jeres noter igennem og identificer 3 ting, du gerne ved byde ind med i undersøgelsen (5 min.)
- 2) Fælles: Undersøg begrebet i en diskussion af alle de aspekter/nuancer/dimensioner/tolkninger af begrebet, I kan komme I tanke om (støvsug teksten). Tag stikordsnoter undervejs. (15 min.)
- 3) Fælles opsamling i plenum og "Mindmap" (15 min.)

REGLER:

- ☐ Der er ingen talerliste, og det er ikke læreren, der fordeler taleretten. Der er heller ikke håndsoprækning.
- ☐ Lyt til andre, og lad dem tale færdig uden at afbryde.
- ☐ Hvis man vil byde ind i diskussionen, skal man byde ind, når der er plads, men kun en ad gangen.
- ☐ Man skal vise respekt, især over for udsagn, man er uenig i.
- ☐ Det er lige så vigtigt at lytte aktivt som at tale.
- ☐ Spørg ind til hinanden fx "Hvad tænker du?"

Undervisningsdifferentiering og undervisnings- og arbejdsformer

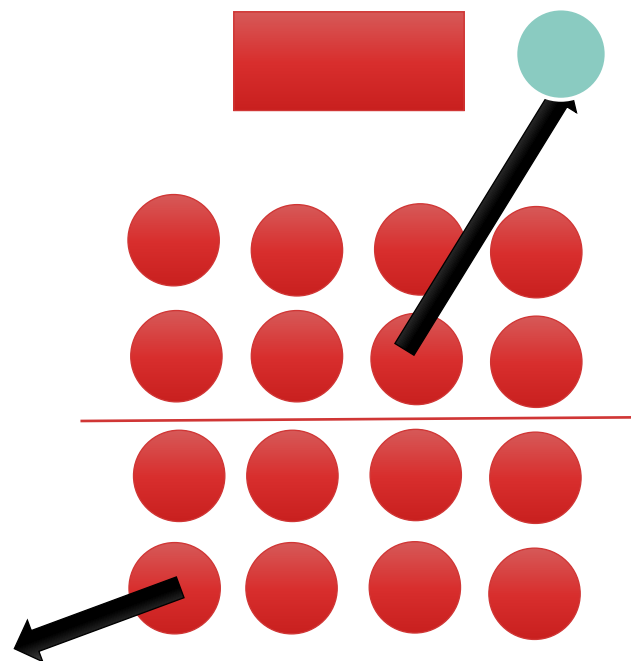
Undervisningsformer: Det, læreren gør
Arbejdsformer: Det, eleverne gør

- Alle undervisnings- og arbejdsformer har iboende in- og eksklusionsmekanismer. Eller sagt med andre ord, så har elever forskellige forudsætninger for at deltage i forskellige undervisnings- og arbejdsformer.
- Undervisningsdifferentiering handler således ikke om at tilrettelægge alle sekvenser, så alle kan være med. Det er et ideal, vi ikke kan leve op til. Det handler om at variere undervisningen i en grad, så flest mulige kan deltage mest mulig af tiden.

A

TRADITIONEL KLASSEUNDERVISNING

Èn scene, lærerstyret

Udfordringer:

- Deltagelsesparadokser
- Passivitet i undervisningen
- Kedsomhed
- Strategisk deltagelse
- Overfladelæring

(Neergaard, 2021)

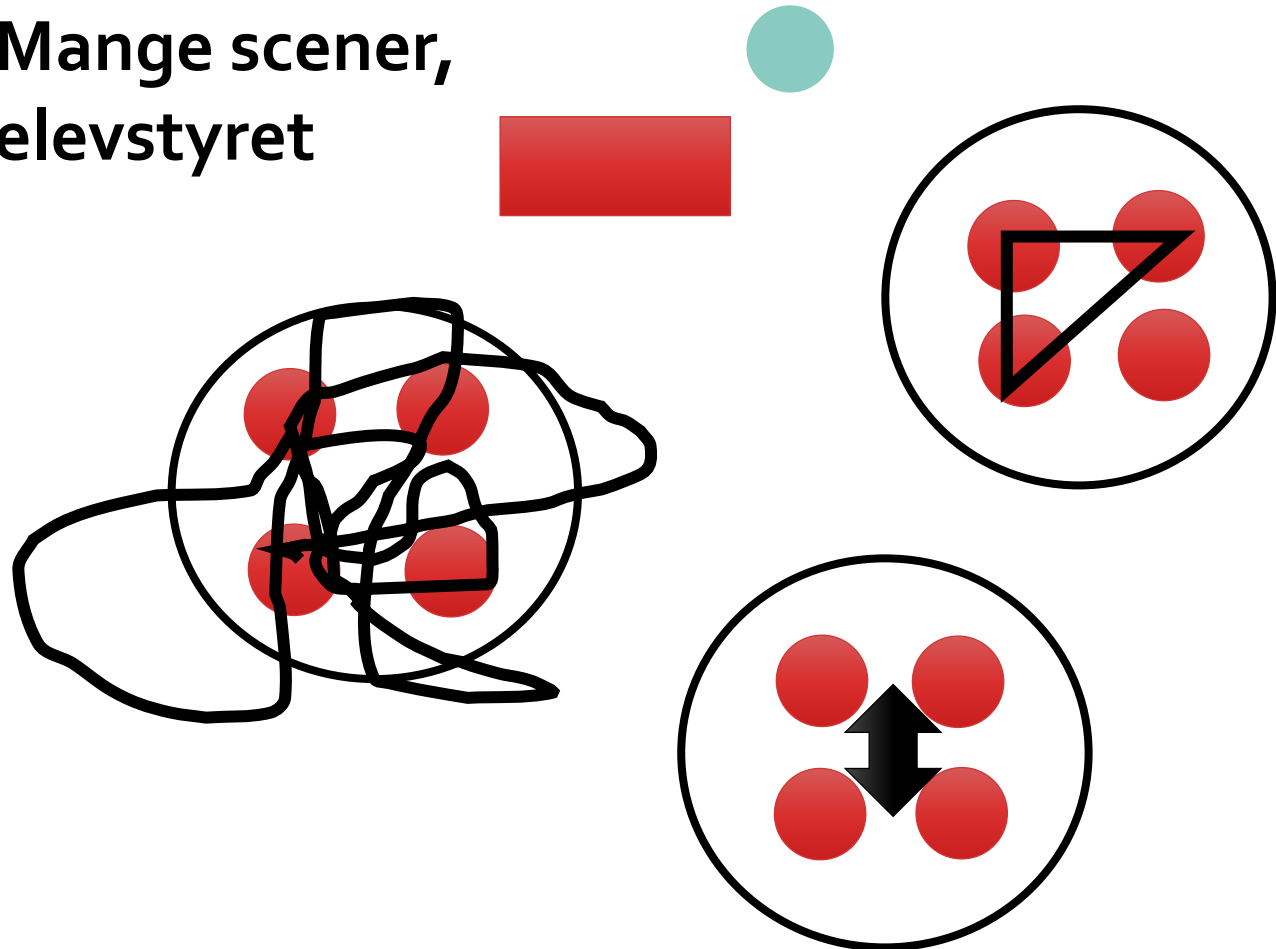
Idéen om klasserum A, B og C kommer fra Kagan og Stenlev, 2006

B TRADITIONELT GRUPPEARBEJDE

Gruppearbejde handler ofte om at sidde sammen og i mindre grad om at arbejde sammen og lære af hinanden.

(Klette, 2008)

Mange scener,
elevstyret

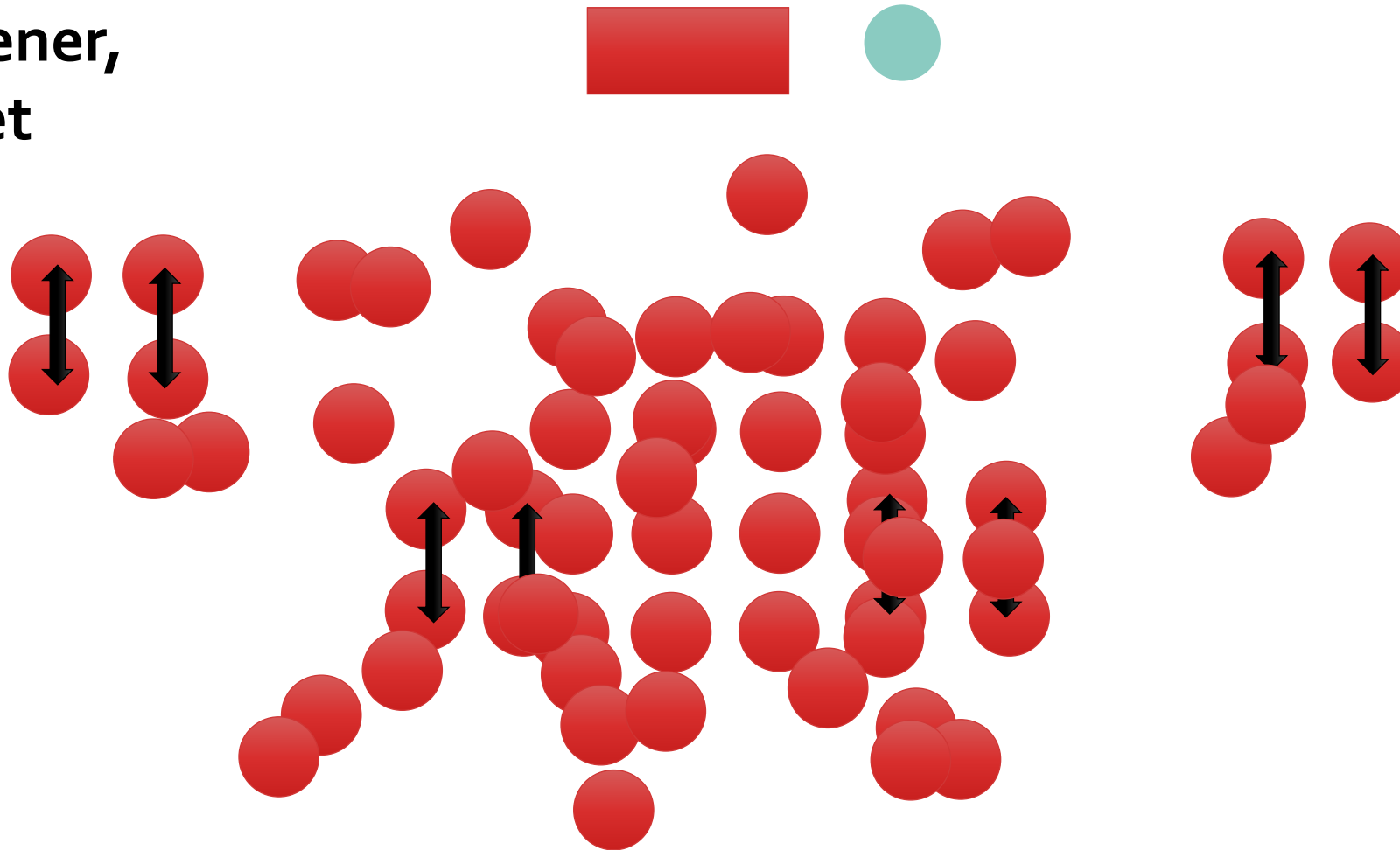

C

VARIATION I ORGANISERINGSFORMER

BAL
ON

Mange scener,
lærerstyret

Lærers repertoire (Mottelson, 2019)

- ☐ Klasseundervisning (monolog)
- ☐ Klassesamtale (plenum) - håndsoprækning
- ☐ Opgaveløsning
- ☐ Værkstedsundervisning
- ☐ Gruppearbejde:
 - Uorganiseret (eleverne ved hvad, de skal arbejde med, men ikke hvordan)
 - Organiseret (fx Cooperative Learning – CL, eller dialogstrukturer)
- ☐ Emnearbejde
- ☐ Projektarbejde
- ☐ Produktionsforløb
- ☐ Procesorienterede forløb
- ☐ Logbog
- ☐ Bevægelse i undervisning

Differentieringsanalyse af sekvenser af undervisnings- og arbejdsformer

- Tænk tilbage på sidste tirsdag (eller en anden dag for SKB) på jeres (praktik-)skole og udvælg en eller to lektioner.
- Tegn sekvenseringen af timen og identificer, hvilke undervisnings- og arbejdsformer læreren/I havde valgt.
- Foretag så en analyse af differentieringen i de forskellige sekvenser. Hvem var med? Hvem var ikke med? Hvorfor? Kunne man have gjort noget anderledes?

Starter		Hovedaktivitet		Afrunding	

Starter	Første aktivitet	Kort plenum	Anden aktivitet	Længere plenum	Afrunding

Starter	Første aktivitet	Første plenum	Anden aktivitet (parvist arbejde)	Parvis feedback	Tredje aktivitet (gruppearbejde)	Anden plenum	Afrunding

Figur 7.2. Undervisningsforløb (efter Butt, 2008, s. 30).

Opsamlingspørgsmål

- Hvad blev I opmærksomme på i dag? Og hvad vil I selv være opmærksomme på næste gang I skal undervise?

Evaluerings spørgsmål

Hvordan oplevede i timen i dag i fht til balancen mellem:

- "I er på" vs "jeg er på"
- Dialog vs monolog
- Lukket indhold vs åbent/autentisk indhold